

EENIGE OPMERKINGEN OVER AFSCHRIJVINGSSTELSELS IN VERBAND MET HET BESLUIT OP DE WINSTBELASTING 1940 EN HET BESLUIT OP DE INKOMSTENBELASTING 1941

door Drs A. L. Dement

De onderneming is een zelfstandige economische organisatie met het doel om door het produceeren en het aanbieden op de markt van goederen of door het verrichten van diensten het in de onderneming gestoken kapitaal rendabel te maken.

Uitgaande van deze definitie bestaat de taak van den ondernemer in het vereenigen van de productiemiddelen door het zich verschaffen en ter beschikking stellen van beschikkingsmacht (= geld), het opstellen van het productieplan en de uitwerking daarvan, en last but not least in de keuze van de medewerkers.

Bezien we zoo het terrein van werkzaamheid, dan blijkt er veel waars te schuilen in het gezegde, dat we op economisch terrein altijd te maken hebben met vier factoren, n.l. met menschen, methoden, machines en materialen.

En de problemen die zich op economisch gebied voordoen, zijn nu vooral hierom zoo moeilijk, omdat we altijd te maken hebben met evengenoemde vier factoren in hun onderlinge wisselwerking op elkaar, dus in complementair verband.

Maar het is niet alleen de onderlinge afhankelijkheid binnen het complementair gebonden geheel, die in het oog gevat moet worden, er is ook het veel wijdere perspectief, de interdependentie die er is tusschen bijv. de productiemiddelenmarkt en de markt voor eindproducten, kortom de interdependentie tusschen alles en alles.

Wanneer we het dus hebben over het probleem der afschrijvingen en wanneer we dit willen analyseeren aan de hand van een voorbeeld, bijv. een machine, dan kunnen we deze machine eerst geïsoleerd, binnen het kader der onderneming bezien. Vragen we dan naar het waarom van de afschrijving, dan wordt de motiveering gevonden in de slijtage zonder meer.

De opstelling van een afschrijvingsplan zou echter falikant uitkomen als alleen met slijtage, met den technischen levensduur, rekening gehouden zou worden.

Er moet ook rekening gehouden worden met bovengenoemde interdependentie en dan stuiten we op verschillende andere factoren, als daar zijn de mogelijke uitvinding van verbeterde machines, de vinding van verbeterde productiemethoden enz., factoren dus waardoor het in bedrijf houden van de machine economisch niet meer verantwoord kan blijken, vóór het tijdstip waarop de machine versleten is.

De conclusie is dus, dat bij de opstelling van het afschrijvingsplan rekening gehouden moet worden met den economischen levensduur van de afschrijvingsobjecten, en met economischen levensduur bedoelen we dan het aantal rendabele jaarprestaties, dat van het bedrijfsmiddel verwacht kan worden.

Onder de afschrijving verstaan we het geschatte bedrag, dat als prijs van het verbruikte productie vermogen van de bedrijfsmiddelen ten laste van de verlies- en winstrekening gebracht wordt. Door dit geschatte bedrag wordt dientengevolge tevens de boekwaarde van het betreffende actief bepaald.

Bij de schatting van het afschrijvingsbedrag kan van verschillende gezichtspunten uitgegaan worden:

1. Men kan de motiveering van de afschrijving baseeren op het feit, dat de prestaties van het bedrijfsmiddel, die in het productieproces verbruikt worden hun renumeration moeten vinden in de opbrengst van het eindproduct. Ten laste van de brutoopbrengst moet dus een zoodanig bedrag als kostprijs van de geleverde prestaties afgeschreven worden, dat aan het einde van de economische levensduur van het bedrijfsmiddel de kostprijs ervan weer uit de winsten teruggewonnen is.

Conform dezen gedachtengang definieert *Schmalenbach* afschrijven als het verdeelen van de aanschaffingsprijs als kosten over de jaren, dat het bedrijfsmiddel economisch meegaat.

De afschrijving is dus een kwestie van verdeelen, waarbij echter meerdere onbekenden optreden, n.l.

- a. het totaal aantal rendabele jaarprestaties, dat de machine zal kunnen leveren.
- b. de bedrijfsdrukke, dus ook de mate, waarin het prestatievermogen uitgeput zal worden.
- c. de mate waarin de productiviteit van de afzonderlijke prestaties af zal nemen.

In de praktijk verwaarloost men meestal de onder b. en c. genoemde onbekenden, en volstaat men met slechts de economische levensduur van de bedrijfsmiddelen te schatten.

Het zoo gevonden aantal jaren deelt men op 100 en zoo vindt men het percentage van de aanschaffingsprijs, dat jaarlijks ten laste van de Verlies- en Winstrekening gebracht zal worden.

Dit is de methode van afschrijving van een vast percentage van de aanschaffingsprijs.

Een andere veel voorkomende methode is de afschrijving van een vast percentage van de boekwaarde, terwijl het afschrijvingsstelsel van *Lewin* te beschouwen is als een compromis tusschen eerstgenoemde stelsels.

Naast de annuïteitenmethode en de Sinkingfund methode is het systeem Cole bekend, waarbij de berekende afschrijvingsbedragen sterk degressief zijn.

Bij de door Prof. *Volmer* gepropageerde methode waarbij jaarlijks een vast bedrag en daarboven een bedrag afhankelijk van het gebruik van het productiemiddel afgeschreven worden, evenals bij de Tonnagemethode wordt de nadruk gelegd op het verband dat er is tusschen de capaciteit en de bedrijfsdrukke.

Bij al deze andere afschrijvingsstelsels wordt uitgegaan van de aanschaffingsprijs.

De zorg voor de solvabiliteit zit dus bij al deze stelsels voor, daar men na de omloop van het kapitaal de geïnvesteerde bedragen weer terug wil hebben.

2. Van een gansch ander gezichtspunt wordt uitgegaan bij de op de vervangingswaardeleer afgestemde afschrijvingsstelsels.

Deze leer acht niet de van een waarde uit het verleden afgeleide kostprijs van de geleverde prestaties belangrijk, doch laat de continuïteits-

gedachte prevaleeren. Het gaat er dan niet meer om wat de kostprijs van de geleverde prestatie bedraagt, doch het gaat erom er voor te zorgen dat zoodanige bedragen als afschrijving ten laste van de winsten gebracht worden, dat daaruit te zijner tijd een vervangende machine bekostigd kan worden. Hiertoe moet de onderneming teneinde haar relatieve positie te behouden, op het moment dat vervanging van het bedrijfsmiddel noodzakelijk is, de middelen beschikbaar hebben. Het is dus de zorg voor de liquiditeit, die hier overheerscht.

Jaarlijks wordt de afschrijving berekend op basis van de vervangingswaarde van het bedrijfsmiddel op den balansdatum, terwijl de gedachte van fondsvorming om te zijner tijd vervanging te kunnen financieren, het tevens noodzakelijk maakt om de afschrijving elk jaar terug te rekenen over den geheelen verstreken levensduur van het bedrijfsmiddel. Voorzover de in het verleden plaats gehad hebbende afschrijvingen hooger of lager waren, dan de vervangingswaarde op den balansdatum vindt dan correctie plaats.

Het is ook mogelijk om bij de afschrijving uit te gaan van de aanschaffingsprijs volgens op den balansdatum geldende prijzen (zie Leidraad Winstbelasting) zonder correctie van de afschrijvingen die in het verleden reeds plaats vonden.

Wordt deze laatste methode gevolgd, dan is het mogelijk, dat de nieuwe balanswaarde bij gestegen vervangingswaarde gelijk of zelfs hooger is dan de vorige balanswaarde, waardoor de afschrijving nihil, of zelfs negatief kan zijn.

Tegen het nemen van de aanschaffingsprijs als uitgangspunt is in te brengen, dat we vele jaren na den datum van aanschaffing onze afschrijvingen blijven baseeren op een waarde uit het verleden.

De gevolgen hiervan komen bij prijsstijging op de productiemiddelenmarkt neer op de calculatie van z.g. „schijnwinsten” terwijl bij prijsdaling op de productiemiddelenmarkt de afschrijvingen van de hooge aanschaffingsprijzen, althans wanneer gansche bedrijfstakken met in den duren tijd aangeschafte productie-apparaten opgescheept zitten, als duurtefactor kunnen werken ¹⁾.

Behoudens in tijden van inflatie of deflatie acht ik beide bezwaren niet zoo belangrijk.

Calculatie van schijnwinsten is gevaarlijk wanneer de geheele z.g. schijnwinst door opname of uitdeeling aan de onderneming onttrokken zou worden. De zucht naar expansie overheerscht echter in het algemeen dermate in de tot zelfstandige eenheid geëvolueerde onderneming, dat dit gevaar nauwelijks aanwezig is.

Dat afschrijving van hooge aanschaffingsprijzen als duurtefactor gaat optreden is hoogstens toevallig en zeker tijdelijk, daar door relatief te hooge prijzen de concurrentie aangetrokken wordt en deze kan prod. middelen goedkoop aanschaffen en dus met lage afschrijvingen rekenen.

Tegen de afschrijving op basis van de vervangingswaarde zijn de volgende bezwaren in te brengen:

1. De Vervangingswaarde van bedrijfsmiddelen moet jaarlijks door middel van soms tijdroovende informaties verkregen worden en is in vele gevallen zelfs in het geheel niet op korten termijn te bepalen.

¹⁾ Verg. Prof. Dr. N. J. Polak: Onzuivere kostprijsberekening als duurtefactor.

2. Men gaat bij reeds eenige jaren in bedrijf gestelde prod. middelen afschrijven op basis van de vervangingswaarde van inmiddels in den handel gebrachte verbeterde machines met grooter prestatievermogen.

Hierdoor krijgt de afschrijving ten deele het karakter van fondsvorming voor verbetering van de outillage. er komt dus een element van reserveering voor expansie in de afschrijving.

3. Bij de winstberekening steunt men bovendien op de hypothese, dat de vervangingswaarde ten tijde van de economische overlijdensdatum van het activum minstens gelijk zal zijn aan de vervangingswaarde op den balansdatum. Men reserveert dus tegen eventualiteiten, waaromtrent geen zekerheid bestaat.

De aan de passiefzijde der balans paraisseerende „reserve voor prijsverschillen” heeft dus zuiver het karakter van „een appeltje voor den dorst” d.w.z. van een echte reserve.

Het stelsel van afschrijving volgens de vervangingswaardeleer is dus bij oploopen der prijzen een tweeslachtig stelsel, bevattende een element afschrijving en een element reserveering.

Het primaire doel van iedere onderneming is het maken van winst en niet de reproductie van de outillage van de onderneming.

De omloop van het in de productiemiddelen geïnvesteerde kapitaal, de kapitaalmutatie, wordt door de afschrijving tot uiting gebracht, terwijl reserveeren beteekent het inhouden van winst.

Voor de winstbepaling zijn daarom slechts die afschrijvingsstelsels te aanvaarden, die gebaseerd zijn op de aanschaffingsprijs der productiemiddelen.

De reserveering moet behalve voor andere doeleinden dienen om mogelijke liquiditeitsmoeilijkheden veroorzaakt door gestegen prijzen op het tijdstip, waarop vervanging van productiemiddelen plaats moet vinden, op te vangen.

Behalve door middel van een stelsel van afschrijvingen kan men de boekwaarde van een productiemiddel ook bepalen door rechtstreeksche waardeering.

Tusschen rechtstreeksche waardeering en afschrijving bestaat geen principieel verschil. Bij de eerste methode wordt de boekwaarde direct geschat en de ten laste van de resultatenrekening komende afschrijving als een restbedrag gevonden, terwijl de gang van zaken bij de tweede methode juist in omgekeerde volgorde verloopt.

De afschrijvingsmethoden zijn uiteraard logischer, daar men het bij rechtstreeksche waardeering te schatten restbedrag toch niet anders zal kunnen bepalen, dan door in gedachte van de oorspronkelijke waarde de verbruikte prestaties in mindering te brengen.

Het is dan ook geen gebruik om de boekwaarde van belangrijke activa door middel van rechtstreeksche waardeering te bepalen. Intusschen wordt rechtstreeksche waardeering veelvuldig toegepast bij de bepaling van die bedrijfsmiddelen, die in grooten getale in het bedrijf benodigd zijn en ieder afzonderlijk een betrekkelijk geringe waarde hebben, zooals, gereedschappen, modellen, steiger materiaal enz. Rechtstreeksche waardeering van de aanwezige hoeveelheid is dan de aangewezen procedure, omdat die bedrijfsmiddelen een relatief te geringe waarde hebben om ze stuk voor stuk voorwerp van een afschrijvingsstelsel te maken.

Deze min of meer bijkomstige bedrijfsmiddelen kunnen echter evengoed in massa als afschrijvingsobject beschouwd worden. Een stelsel van afschrijving van de boekwaarde is dan aan te bevelen.

De winstberekening moet altijd voldoen aan de eischen gesteld door het goede koopmansgebruik, hetgeen wil zeggen, dat de winstberekening bedrijfseconomisch verantwoord moet zijn.

Bij winstberekening voor fiscale doeleinden kunnen echter systemen van winstberekening, die in het algemeen bedrijfseconomisch verantwoord zijn, voor de toepassing van belastingwetten niet als goed koopmansgebruik aangemerkt worden. ¹⁾

Deze vernauwing van het begrip goed koopmansgebruik vindt zijn oorzaak in:

1. het karakter en het doel van de belastingwetten.

De door de practijk zoo gaarne toegepaste gewoonte om af te schrijven al naar gelang van de winst is, mits in goede jaren niet verzuimd wordt voldoende af te schrijven, bedrijfseconomisch zeker verantwoord. Voor de toepassing van een inkomstenbelastingwet met progressief tarief kan het echter niet oirbaar geacht worden, dat men de progressie gaat ontloopen, door de winsten van goede jaren met zware afschrijvingen te belasten.

2. De noodzaak van een doelmatige contrôle op de naleving der wettelijke voorschriften.

Het ter beschikking van den Staat staande contrôle-apparaat is in verhouding tot het aantal te behandelen aangiften klein. Volstaan moet daarom worden met een globale beoordeeling, waarbij tot vragen aanleiding gevende aangiften nader onderworpen worden aan een beperkte contrôle (cijferbeoordeeling aangevuld met systematische steekproeven) door den rijksaccountantsdienst, terwijl deze dienst slechts in gevallen, waarin een diepergaand onderzoek gerechtvaardigd schijnt, tot een volledige contrôle overgaat. ²⁾

De hiergenoemde factoren hebben tot gevolg, dat voor de toepassing van wetten betreffende belastingen „die in eenigen vorm naar de winst worden geheven” slechts systemen van winstberekening aanvaard kunnen worden, die:

- a. in verband met aard en doel der wet bedrijfseconomisch verantwoord zijn.
- b. snel en doelmatig te contrôleeren zijn.

De onder b. genoemde voorwaarde wordt voorzoover mij bekend, bij de interpretatie van het begrip goed koopmansgebruik in fiscalen zin nooit in overweging genomen.

Niettemin meen ik dat deze eisch om redenen van efficiency noodzakelijk gesteld moet worden.

Uitgaande van beide voorwaarden als criteria, is het interessant hieraan de in het Besluit W.B. 1940 en het Besluit I.B. 1941 gegeven voor-

¹⁾ Verg. Mr. M. J. Prinsen in Weekblad No. 3598.

²⁾ Verg. W. N. de Blaey in de N.V. 20 jg. no. 1.

schriften betreffende afschrijving en waardeering van bedrijfsmiddelen te verifieëren.

Nadat in art. 5 2e lid W.B. bepaald is, dat de activa en passiva bij het vaststellen van het zuiver vermogen geschat moeten worden overeenkomstig goed koopmansgebruik, zijn t.a. hiervan in de leiddraad W.B. nadere richtlijnen opgenomen.

In par. 9 der leiddraad blijkt met betrekking tot bedrijfsmiddelen zowel het stelsel van afschrijving als dat van rechtstreeksche waardeering geoorloofd.

Aangegeven wordt, dat bij een afschrijvingsstelsel ter berekening van de huidige boekwaarde uitgegaan kan worden

1. van de z.g. historische aanschaffingsprijs (t.o. spreekt de leiddraad van „aanschaffingswaarde”),
2. de aanschaffingsprijs volgens de op den balansdatum geldende prijzen (d.i. de vervangingswaarde),
3. of van de laagste van deze beide.

ad. 1. De afschrijving van de aanschaffingsprijs is door fiscale bril gezien, een ideale methode. De aanschaffingsprijs is snel na te gaan en eenmaal geverifieerd is zij de basis van het afschrijvingsstelsel gedurende den geheelen economischen levensduur van het object. Wat de econ. levensduur betreft zijn door langjarige ervaring normen bekend, zoodat ook hieromtrent weinig moeilijkheden behoeven te rijzen.

ad. 2 en 3. Met de onder 2 genoemde afschrijving van de vervangingswaarde is niet bedoeld een stelsel van afschrijving volgens de vervangingswaardeleer. Afschrijving volgens deze leer is als gevolg van het in het Besluit W.B. gevolgde systeem niet als goed koopmansgebruik in den zin zooals dit voor de W.B. geïnterpreteerd moet worden, te aanvaarden (zie art. 5, 5e lid, in par. 9 der Leiddraad nader toegelicht met: „dat het niet toelaatbaar is reserves ten laste van de winst te vormen, met het oog op risico's uit toekomstige transacties of uit het voortzetten van het bedrijf in het algemeen. Evenmin kunnen ten laste van de winst reserves worden gevormd met het oog op een toegenomen behoefte aan zelffinanciering van de onderneming”).

De in de leiddraad genoemde afschrijving van de vervangingswaarde komt in de praktijk zelden of nooit voor; waarschijnlijk is deze wijze van afschrijven uit diplomatieke overwegingen in de leiddraad opgenomen, teneinde de pil voor aanhangers der vervangingswaardeleer wat te vergulden.

Het onder 3. genoemde afschrijvingsstelsel is opgenomen om de reeds besproken mogelijkheid van een negatieve afschrijving bij afschrijving volgens het onder 2. genoemde stelsel bij stijgende vervangingswaarde te ontgaan.

De onder 2. en 3. genoemde afschrijvingsstelsels missen iedere praktische beteekenis en het ware daarom beter geweest deze stelsels niet in de leiddraad W.B. te vermelden.

Het komt er dus op neer, dat praktisch alleen die afschrijvingsstelsels, die uitgaan van de aanschaffingsprijs als basis onder het wettelijk begrip goed koopmansgebruik gerangschikt kunnen worden en uitgaande van bovengenoemde criteria, m.i. terecht.

Rechtstreeksche waardeering kan blijkens par. 9 der Leiddraad geschieden:

- a. op het bedrag, dat de onderneming, naar den stand van zaken op den balansdatum voor het bedrijfsmiddel over zou hebben om het te verkrijgen.
- b. op verkoopwaarde.
- c. op de laagste van de onder a. en b. aangeduide waarden.

ad. a. De hier omschreven waarde is de bedrijfswaarde, welke wordt gevonden door een zuiver subjectieve schatting van de nog resteerende prestaties vanuit het omschreven gezichtspunt.

Een zoo bij uitstek subjectief waardebegrip is m.i. niet in overeenstemming te brengen met het wettelijk begrip goed koopmansgebruik, omdat de mogelijkheid van controle behoudens t.a. van excessen geheel ontbreekt.

ad. b. Ook bij waardeering van de in het bedrijf gebruikte bedrijfsmiddelen op verkoopwaarde, is slechts een objectieve controlebasis aanwezig, voorzoover waardeschattingen van de 2e handsch goederenmarkt ter beschikking staan. De omslachtige en lastige procedure verbonden aan het nagaan van de verkoopwaarde staat de efficiency eisch, die aan de controle door de belastingadministratie gesteld moet worden in den weg en deswege is ook waardeering van bedrijfsmiddelen naar dezen maatstaf niet in overeenstemming te achten met goed koopmansgebruik in fiscaal zin.

ad. c. Deze methode laboreert aan de onder a. en b. genoemde bezwaren en voldoet dus evenmin aan de gestelde criteria.

In het voorgaande werd reeds vermeld, dat rechtstreeksche waardeering slechts gebruikelijk is voor de relatief weinig belangrijke in groot aantal benodigde bedrijfsmiddelen.

Al is m.i. een systeem van afschrijving van dergelijke bedrijfsmiddelen en masse te prefereren, zoo is in verband met het betrekkelijk kleine belang over het zoo juist ontwikkelde bezwaar tegen rechtstreeksche waardeering waar het deze bedrijfsmiddelen betreft, heen te stappen.

T.a. van de kostbare en groote productiemiddelen moeten de bezwaren echter gehandhaafd blijven. Het schijnt mij daarom onjuist, dat in de leiddraad rechtstreeksche waardeering ook voor deze bedrijfsmiddelen toelaatbaar geacht wordt.

De leiddraad vermeldt verder nog, dat bij objecten welke naar aangenomen moet worden slechts verkocht zouden worden onder omstandigheden waaronder zij ook voor andere ondernemingen nagenoeg geen waarde zouden hebben, de verkoopwaarde op f 1,— gesteld kan worden. Dit mag echter niet bij courante bedrijfsmiddelen, zooals woonhuizen, winkelhuizen, pakhuizen e.d., het mag wel indien het betreft pakhuizen e.d., welke bij staking van het bedrijf vermoedelijk onverhuurbaar zouden zijn.

Indien dus als stelsel voor een bedrijfsmiddel rechtstreeksche waardeering tegen verkoopprijs is aanvaard, is het geoorloofd in bepaalde gevallen deze verkoopprijs op f 1,— te stellen.

Het doet vreemd aan, dat hier, waar het gaat om balanswaardeeringen voor winstbepaling, de fictie „indien het bedrijf gestaakt zou worden”

als criterium naar voren gebracht wordt. Tenzij liquidatie te verwachten is, moet het bedrijf bij winstbepalingsbalansen toch altijd als „going concern” gezien worden.

Het 1e lid van art. 10 Besluit I.B., bepaalt, dat de activa en passiva gewaardeerd moeten worden volgens goed koopmansgebruik.

In het 2e lid wordt bepaald, dat de activa tenminste op de werkelijke aanschaffings- of voortbrengingskosten worden gewaardeerd en dat bij de waardeering van zaken, die voor de uitoefening van het bedrijf of beroep worden gebruikt, rekening wordt gehouden met de volgens art. 11 te verrichten afschrijvingen.

Art. 11 bepaalt, dat op het duurzame productie-apparaat (gebouwen en andere zaken, welker gebruik langer dan een jaar pleegt te duren) afgeschreven kan worden van de aanschaffings- of voortbrengingskosten. Hier is dus de keuze gevallen op die afschrijvingstelsels, die behalve bedrijfseconomisch verantwoord, tevens snel en doelmatig te contrôleeren zijn. Dit is m.i. zeer toe te juichen. Minder vreugde verschaft de lezing van de omschrijving der hier bedoelde afschrijvingsstelsels, waar gesproken wordt over „het aandeel van het jaar in de waardevermindering tusschen het begin van het jaar en het einde van den gebruiksduur”. Deze omschrijving is niet juist, daar bij afschrijving van de aanschaffingsprijs niet de waardevermindering tot uitdrukking wordt gebracht, doch de kostprijs van het verbruikte productievermogen. Het kan zelfs voorkomen dat er waardevermeerdering is, doordat de aan het einde van een jaar reesteerende prestaties meer waard zijn, dan de aan het begin van het jaar aanwezige.

Het 2e lid van art. 10 vermeldt nog, dat waardeering op een lager bedrag dan de aanschaffings- of voortbrengingskosten voor de activa-resp. aanschaffingsprijs min afschrijvingen voor de zaken die langer dan een jaar gebruikt plegen te worden — slechts geoorloofd is, voor zover en zolang de bedrijfswaarde van het voorwerp der waardeering aantoonbaar lager is.

Onder bedrijfswaarde is volgens art. 10 te verstaan de waarde, welke een verkrijger bij overneming van het geheele bedrijf of beroep zou toekennen aan het afzonderlijke activum, indien hij zou uitgaan van de overnemingswaarde van het geheel en voornemens zou zijn, de uitoefening van het bedrijf of beroep voort te zetten.

Op grond van deze omschrijving zal de bedrijfswaarde van goederenvoorraden in den regel samenvallen met de vervangingswaarde.

De in art. 10 toegestane afwijking van de aanschaffingsprijs komt er dus op neer, dat goederenvoorraden gewaardeerd zullen kunnen worden op kostprijs of vervangingswaarde, al naargelang van de laagste uitkomst.

Bij duurzame productiemiddelen, die hun prestaties over een reeks van jaren leveren, kan de bedrijfswaarde belangrijk afwijken van de vervangingswaarde. De bedrijfswaarde zal hier bepaald moeten worden door de contante waarde te bepalen van dat deel van de opbrengst van het geheel, dat toegerekend moet worden aan het afzonderlijke activum.

Dit is een praktisch onoplosbaar probleem, zoodat de bedrijfswaarde slechts door subjectieve schatting te benaderen is.

In de practijk zal het er waarschijnlijk op neerkomen, dat bedrijfsmiddelen slechts in gevallen, dat het bedrijf noodlijdend is geworden of door omstandigheden tot stilstand is gedwongen enz. lager gewaardeerd kun-

nen worden dan de aanschaffingsprijs min afschrijvingen en dan nog slechts voorzoover en zoolang de bedrijfswaarde aantoonbaar lager is.

Schatting van de bedrijfswaarde beneden de liquidatiewaarde van het afzonderlijke activum zal m.i. echter niet geaccepteerd kunnen worden.

Volgens art. 30 1e lid tenslotte worden als opbrengst van goederen beschouwd de voordeelen welke, anders dan door eigen onderneming of door arbeid uit gebouwen en roerende stoffelijke goederen worden getrokken.

Anders dan volgens de oude I.B. wet is afschrijving op gebouwen en verhuurde roerende goederen volgens art. 14, 4e lid steeds geoorloofd. De afschrijving moet volgens de in art. 11 aangegeven stelsels plaats vinden, zoodat de in art. 10 gegeven mogelijkheid om op bedrijfswaarde te waardeeren, hier niet van toepassing is.

BOEKBESPREKING

*De Inkomstenbelasting 1941 in de praktijk door J. W. Bettinck
en Mr E. R. Zweep, Inspecteur der Directe Belastingen, enz.*

Dit boekwerk is, zooals op de titelpagina wordt vermeld, bedoeld als handleiding voor iedereen, die met de Inkomstenbelasting te maken heeft. Nu eene nieuwe Inkomstenbelasting is ingevoerd, die zeer belangrijk van de vroegere Wet op de Inkomstenbelasting 1914 afwijkt, voorziet eene uiteenzetting van den inhoud van het nieuwe Besluit, kort na zijne afkondiging, in eene behoefte.

Na eene korte inleiding behandelen de schrijvers in logischen samenhang den inhoud van het Besluit, waarbij uiteraard de volgorde van de artikelen van het Besluit niet geheel kon worden gevolgd. Het geheel bestaat uit een elftal hoofdstukken. Onder den titel van ieder hoofdstuk worden de betreffende artikelen van het Besluit aangegeven. De onderwerpen, die achtereenvolgens in een hoofdstuk worden besproken, zijn telkens duidelijk vermeld. De opbrengst van bedrijf of beroep (in het Besluit *winst* genoemd) wordt in hoofdstuk IV Winst vrij uitvoerig behandeld. Met een voorbeeld wordt hier en daar eene nadere toelichting gegeven.

Aan het slot is de inhoud van het Besluit met den Belastingtabel opgenomen.

Het werkje zal als practische handleiding ongetwijfeld door velen op prijs worden gesteld.

A. N.